

PM 2009:30 RVII (Dnr 001-2898/2008)

Betänkandet "Försörjningskrav vid anhöriginvandring" (SOU 2008:114)

Remiss från Justitiedepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Som yttrande över remissen av betänkandet "Försörjningskrav vid anhöriginvandring" (SOU 2008:114) överlämnas och åberopas denna promemoria.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Föredragande borgarrådet Ulf Kristersson anför följande.

Ärendet

Regeringen beslutade den 7 februari 2008 att ge en särskild utredare i uppdrag att lämna ett förslag som innebär att det i svensk rätt införs ett försörjningskrav som villkor för anhöriginvandring (dir. 2008:12). Den 25 februari 2008 utsåg regeringen lagmannen Erik Lempert till särskild utredare.

Utredningen föreslår att Sverige, i likhet med övriga EU-länder, ska införa ett försörjningskrav som villkor för anhöriginvandring. Försörjningskravet innebär två saker. För det första ska den som vill få hit sina anhöriga arbeta eller på annat sätt kunna försörja sig själv. För det andra ska han eller hon ha en bostad som är tillräckligt stor för hela familjen. Försörjningskravet tar sikte på anhöriga till tredjelandsmedborgare, det vill säga medborgare i land utanför EU, EES och Schweiz och till statslösa.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret ställer sig positivt till kravet på egenförsörjning samt egen bostad då det främjar integrationen genom att öka incitamenten för arbete och egen bostad. Åtgärder som presenterades i och med betänkandet är angelägna för att påskynda en etablering på arbetsmarknaden och bostadsmässigt, inte minst sett till att bostadssituationen för invandrare och flyktingar i Stockholm idag är svår.

Mina synpunkter

Regeringen har sedan 2006 arbetat långsiktigt och målmedvetet för att stärka arbetslinjen, med fler arbeten och fler som arbetar i Sverige som följd. Utredningen som vi tar ställning till syftar till att stärka möjligheterna för nyanlända att såväl snabbt etablera sig på arbetsmarknaden som att få en trygg bostadssituation.

Invandringen till Sverige, och inte minst till Stockholm, bidrar med värdefull kompetens och skapar nya perspektiv som berikar samhället och arbetsmarknaden. Det måste emellertid anses vara rimligt att den som vill att en anhörig skall få komma till Sverige för att leva och bo först ordnar ett arbete och en bostad som familjen därigenom kan bo i. Det är viktigt att samhället i största mån bistår den arbets- och bostadssökande så att vi inte riskerar en situation där föräldrar separeras och där barn lever åtskilda från den ene eller båda föräldrarna.

Jag förutsätter att i stort sett alla som kommer till Sverige vill ha ett arbete och en bostad. Det finns dock olika hinder, t.ex. kulturella, kunskapsmässiga och språkliga, som gör att många nyanlända behöver stöd för att så snabbt som möjligt kunna etablera sig på arbetsmarknaden och i samhällslivet. I Stockholm arbetar vi målinriktat med en rad olika åtgärder för detta, bland annat Jobbtorg Stockholm, SFI och rekryteringsprogrammet.

Vi vet av erfarenhet att det i regel främst är män som först invandrar till Sverige, och att kvinnor i regel därefter anhöriginvandrar. Ett sådant mönster ställer krav på introduktionsprogrammen vid invandring, så att kvinnor inte får ett mindre omfattande introduktionsprogram än männen. Det är viktigt och angeläget för att vi skall uppnå en lyckad introduktion och därigenom god integration, vilket leder till arbete och därigenom egen försörjning.

Att tydliga undantag från försörjningskravet finns för sjuka personer, barn eller flyktingar samt när särskilda skäl föreligger är en självklarhet och något som givetvis är mycket viktigt, varför det är bra att stadsledningskontoret lyft fram betydelsen av detta i sitt tjänsteutlåtande. Utredningen gör undantag för ensamkommande barn, vilka inte omfattas av försörjningskravet. Detta är i grunden bra, samtidigt är försörjningskravet en viktig förutsättning för dessa barns möjligheter på lång sikt. Det är också viktigt att vara medveten om risken att föräldrar skickar barnet först för att sedan komma själva. Det är även möjligt att vi kommer att se en ökad olaglig invandring. Situationen med papperslösa invandrare är oerhört påfrestande för samhället och i synnerhet för de enskilda människorna som kommer till Sverige utifrån ett sådant förfaringsätt.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Som yttrande över remissen av betänkandet "Försörjningskrav vid anhöriginvandring" (SOU 2008:114) överlämnas och åberopas denna promemoria.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Stockholm den 26 februari 2009

ULF KRISTERSSON

Bilaga

Sammanfattning av utredningens förslag (SOU 2008:114)

Utredningen kan läsas i sin helhet på nedanstående e-adress:

<http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/116658>

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Carin Jämtin* (s), *Yvonne Ruwaida* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. Yttrandet över remissen av betänkandet ”Försörjningskrav vid anhöriginvandring” avslås.
2. Som svar på remissen anføres följande.

Vi ser ingen anledning till att införa försörjningskrav som förutsättning för återförening. Vi anser att förslaget om försörjningskrav vid anhöriginvandring bryter mot Barnkonventionens intentioner om att se till barnens bästa. Särskilt oroande är att förslaget inte sätter familjens situation i fokus. Personer med uppehållstillstånd i Sverige ska ha möjlighet att leva tillsammans med sin make/maka och sina barn.

Vi noterar att utredningen har förbisett det faktum att en stor och växande del av arbetskraften har egen försörjning men inte tillsvidareanställning. Alla dessa kommer, om utredningens förslag genomförs, att underkännas som egenförsörjare.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Carin Jämtin*, *Roger Mogert*, *Tomas Rudin* och *Teres Lindberg* (alla s), *Emilia Hagberg* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till reservationen av (s), (mp) och (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Regeringen beslutade den 7 februari 2008 att ge en särskild utredare i uppdrag att lämna ett förslag som innebär att det i svensk rätt införs ett försörjningskrav som villkor för anhöriginvandring (dir. 2008:12). Den 25 februari 2008 utsåg regeringen lagmannen Erik Lempert till särskild utredare.

Utredningen föreslår att Sverige, i likhet med övriga EU-länder, ska införa ett försörjningskrav som villkor för anhöriginvandring. Försörjningskravet innebär två saker. För det första ska den som vill få hit sina anhöriga arbeta eller på annat sätt kunna försörja sig själv. För det andra ska han eller hon ha en bostad som är tillräckligt stor för hela familjen. Försörjningskravet tar sikte på anhöriga till tredjelandsmedborgare, det vill säga medborgare i land utanför EU, EES och Schweiz och till statslösa.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 januari 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Utredningen föreslår att Sverige, i likhet med övriga EU-länder, ska införa ett försörjningskrav som villkor för anhöriginvandring. Försörjningskravet innebär två saker. För det första ska den som vill få hit sina anhöriga arbeta eller på annat sätt kunna försörja sig själv. För det andra ska han eller hon ha en bostad som är tillräckligt stor för hela familjen. Försörjningskravet tar sikte på anhöriga till tredje-landsmedborgare, det vill säga medborgare i land utanför EU, EES och Schweiz och till statslösa.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom stadsledningskontorets finansavdelning i samråd med förnyelseavdelningen.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till krav på egen försörjning samt egen bostad eftersom det främjar integrationen genom att öka incitamenten för arbete och egen bostad. Åtgärder som kan påskynda en etablering på arbetsmarknaden är enligt stadsledningskontoret angeläget eftersom det skapar möjligheter för individen att snabbt komma in i samhället och för kommunerna att få lägre kostnader för ekonomiskt bistånd. I dagsläget är bostadssituationen bland invandrare och flyktingar i Stockholm svår. Många som kommer till staden väljer bostad utifrån sociala nätverk och inte utifrån var det finns bostäder. Detta resulterar i trångboddhet och i många fall en ohållbar bostadssituation. Regeländringen skulle för stadens del innebära ett incitament till att fler väljer en kommun där bostadssituationen är bättre än i Stockholm.

Antalet individer som omfattas av förslaget prognostiseras år 2009 till cirka 10 000 personer för hela landet. För stockholms del kan antalet uppskattas till cirka 1 000 personer. Genom försörjningskravet kommer dessa individer i stor utsträckning vara intresserade av att snabbt finna en egen försörjning, varvid stadens skatteunderlag kan komma att öka och kostnaderna för ekonomiskt bistånd minskar. Det är dock svårt att i dagsläget beräkna utfallet eftersom konjunkturen förväntas försämrats under år 2009. Stadsledningskontoret bedömer dock att regeländringen inte kommer att innebära några ytterligare kostnader för staden.

Stadsledningskontoret är vidare positiv till att förslaget inte gäller flyktingar, ensamkommande flyktingbarn, kvotflyktingar eller sådana skyddsbehövande i övrigt som har välgrundad fruktan av att straffas med döden eller utsättas för tortyr eller som behöver skydd på grund av yttre eller inre beväpnad konflikt.

Vidare konstaterar stadsledningskontoret att några generella undantag för barn inte föreslås. Enligt FN:s konvention om barns rättigheter ska offentliga och privata organ säkerställa att konsekvenserna för barn är sådana att barnens bästa kommer i främsta rummet när de vidtar åtgärder. Detta innebär dock inte att barnens bästa är det enda intresse som ska beaktas, utan vad som är bäst för barnet ska vägas mot samhällsintressen. Det samhällsproblem som utredningen lyfter fram är den akuta bostadsbrist som finns i Sveriges tre storstadsregioner. Utredningen utgår från att det bästa för barnen, i de flesta fall, är att få bo med båda sina föräldrar under trygga ekonomiska förhållanden. Stadsledningskontoret håller med om att det är mycket viktigt att barn även har trygga ekonomiska förhållanden men vill ändå understryka vikten av att inte bygga upp regelverk som innebär att separationen mellan barn och deras föräldrar blir längre än nödvändigt. Att kunna återförenas med sina barn är en viktig del för många nyanlända och detta skapar bättre förutsättningar för integrationen än om mycket kraft och energi ska läggas på att oro sig för familjen. Om separationen pågår under en längre tid kan detta avspeglas i barnens psykiska välbefinnande vilket samhället måste ta ansvar för när barnen väl kommer till Sverige.

Ytterligare ett undantag från regelverket är att personer som är sjuka som ska kunna få återförenas. Det finns enligt stadsledningskontoret en risk för, särskilt i tider av arbetslöshet, att detta skapar incitament för att människor vill bli sjukförklarade för att kunna hjälpa sina familjer. Dock understryker stadsledningskontoret vikten av att det finns undantag för sjuka men att regelverket inte understödjer långa sjukskrivningar. Vidare måste begreppet ”sjukdom” definieras tydligt i regelverket.

Kommunstyrelsen föreslås besluta att överlämna stadsledningskontorets tjänsteutlåtande som yttrande till Justitiedepartementets utredning ”Försörjningskrav vid anhöriginvandring” (SOU 2008:114).